

 <p>Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка</p>	Силабус навчальної дисципліни			
	<i>Актуальні проблеми теорії права</i>			
	<i>Обов'язковий компонент (цикл фахової підготовки)</i>			
Галузь знань	08 Право			
Спеціальність	081 Право			
Освітня програма	Право			
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)			
Форма навчання	Денна			
Курс	Перший			
Семестр	Перший			
Обсяг дисципліни	Кредити	3	Години	90
	Лекційні			16
	Практичні/семінарські			14
	Лабораторні			
	Самостійна робота			60
Семестровий контроль	Екзамен			
Викладач	<i>Рябовол Лілія Тарасівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри права та правоохоронної діяльності</i>			
Контактна інформація	<i>ел. адреса викладача</i> L.T.Riabovol@cuspu.edu.ua lryabovol8@gmail.com			
Кафедра	<i>Права та правоохоронної діяльності</i>			
Факультет	<i>Історії, бізнес-освіти та права</i>			
Предмет навчання (Що буде вивчатися)	<p><i>Предметом</i> вивчення навчальної дисципліни є право як специфічне соціально обумовлене явище, атрибутивно пов'язане з людиною. <i>Міждисциплінарні зв'язки.</i> Базою для засвоєння положень курсу «Актуальні проблеми теорія права» є знання, засвоєні студентами у результаті вивчення на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти таких дисциплін, як: «Теорія держави і права», «Конституційне право України» тощо. Ця дисципліна пов'язана з усіма дисциплінами циклу професійної та практичної підготовки.</p>			
Мета (Чому це цікаво/потрібно вивчати)	<p><i>Метою курсу є</i> поглиблення теоретичних знань про природу, принципи і функції права та розвиток умінь, як інтелектуальних/когнітивних, так і практичних, необхідних і достатніх для ефективного виконання завдань інноваційного характеру у навчальній та професійній правничій діяльності.</p>			
Компетентності	<p>Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі права у процесі навчання та/або професійної діяльності, що передбачає застосування</p>			

правових доктрин та принципів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов здатність;

Загальні компетентності:

- дослідницька компетентність – здатність: здійснювати самостійні наукові дослідження шляхом вивчення, опису, пояснення, прогнозування дійсності, висування гіпотез для розвитку теорії та отримання нових знань; формулювати, висловлювати, обґрунтовувати наукові позиції; дотримуватися вимог академічної доброчесності; виявляти прогалини у власних знаннях, самостійно оволодівати новими знаннями, усвідомлювати необхідність у навчанні протягом життя;

- креативність – здатність: проявляти творчий підхід в розробці ідей і досягненні цілей досліджень, навчання, професійної діяльності; мислити логічно, абстрактно, критично, робити аналіз, узагальнення, висновки, генерувати ідеї, формувати обґрунтовані судження, здійснювати вибір, приймати мотивовані й неупереджені рішення;

- робота в команді – здатність спільно вирішувати складні завдання, брати на себе відповідальність, лідерські навички;

- управлінська/організаційна компетентність – здатність: планувати та організовувати навчання і професійну діяльність, розподіляти час, розуміти важливість дедлайнів, працювати самостійно/автономно, дисципліновано, добросовісно, пунктуально, відповідально, безпечно; адаптуватися і діяти в різних/нових ситуаціях, долаючи тиск, стрес, бути критичним і самокритичним, визнавати й виправляти власні помилки;

- комунікаційна компетентність – здатність: спілкуватися державною мовою усно і письмово; збирати інформацію, у т. ч., використовуючи сучасні інформаційні технології і бази даних, оцінювати достовірність інформації, проводити її аналіз, узагальнення, використовувати для вирішення завдань у навчанні та професійній діяльності; передавати/поширювати інформацію, презентувати у доступній формі, брати участь в аргументованій дискусії;

- міжособистісна/етична – здатність: цінувати й поважати різноманітність і мультикультурність, усвідомлювати рівні можливості й гендерні проблеми, визначати інтереси й мотиви поведінки інших осіб, діяти на основі етичних міркувань;

Спеціальні/фахові компетентності:

- спеціалізовані концептуальні знання про: основи

теорії та філософії права, місце і роль юридичної науки у загальній системі знань про природу і суспільство; міжнародні стандарти прав людини, сутність і зміст ЄКПЛ, прецедентну практику ЄСПЛ; структуру і стандарти правничої професії, її роль у суспільстві щодо утвердження прав людини;

- спеціалізовані уміння/ навички: проводити наукові дослідження з правової проблематики, виявляти актуальні теоретичні і практичні питання; критично осмислювати й логічно розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують міждисциплінарних підходів, оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/ недостатньої інформації та/або суперечливих вимог; проводити правопросвітницьку роботу серед різних категорій населення;
- комунікація – здатність: конструктивно взаємодіяти, узгоджувати дії у процесі спільної діяльності під час навчання, виконання професійних обов'язків; використовувати державну мову в усній і письмовій формах для професійної комунікації, отримувати й використовувати правову інформацію;
- відповідальність та автономія – здатність: розробляти проекти й управляти ними, творчо застосовувати існуючі та/або генерувати нові правові ідеї, брати на себе ініціативу та відповідальність, бути наполегливим у досягненні поставленої мети; систематично підвищувати рівень професійної компетентності, у т. ч. самостійно, продовжувати навчання з високим ступенем автономії.

Програмні результати
(Чому можна навчитися)

Програмними результатами навчання є:

Соціально-гуманітарна ерудованість. Випускник/ випускниця: розуміє, аналізує, коментує суспільно-правові процеси і явища на основі інформації, отриманої з різних джерел, формулює та висловлює обґрунтовані судження; дискутує на суспільно-правові теми, висловлює власні позиції, для належного обґрунтування яких використовує міждисциплінарні знання, переконливі аргументи, оцінює недоліки і переваги контраргументів;

Дослідницькі навички. Випускник/випускниця проводить науково-правові дослідження, визначає проблему, складає план, обирає адекватну методологію; дотримується академічної доброчесності; аналізує й узагальнює теорії, концепції, підходи, критично оцінює суперечливі наукові позиції, демонструє власне обґрунтоване бачення шляхів розв'язання проблеми, критично оцінює отримані результати, визначає перспективи подальшої розробки

досліджуваної і дотичних тем;

Комунікація. Випускник/випускниця: вільно користується державною мовою під час усного й письмового професійного спілкування, доцільно і правильно використовує правничу термінологію; збирає матеріали з різних джерел, використовує інформаційні технології і бази даних для потреб професійної правничої діяльності; виступає перед аудиторією, викладає матеріал з професійних тем, розкриває зміст основних питань, демонструє їх розуміння;

Організація та самоорганізація у професійній сфері. Випускник/ випускниця: усвідомлює необхідність у самовдосконаленні, систематично підвищує професійний рівень, бере участь (у т. ч. з власної ініціативи) у конференціях, круглих столах, семінарах, стажуваннях; ефективно працює в команді за узгодженим планом;

Праворозуміння. Випускник/ випускниця: розуміє онтологічні, антропологічні, аксіологічні засади походження, сутності, призначення права, знає, аналізує, критично оцінює різні типи праворозуміння, усвідомлює важливість правових цінностей, принципів, як: правова держава, верховенство права, демократія, пріоритет прав людини, міжнародні стандарти прав людини, сталий розвиток; аналізує стан, проблеми і перспективи вітчизняної правової системи, розуміє і пояснює необхідність імплементації міжнародних і європейських стандартів в національне законодавство, висловлює відповідні судження.

Зміст дисципліни

Розділ 1. Вітчизняна загальнотеоретична юриспруденція: проблеми становлення. Тема 1. «Актуальні проблеми теорії права» як навчальна дисципліна. Тема 2. Виникнення, розвиток і становлення «Теорії права» як науки і навчальної дисципліни. Тема 3. «Теорія права/ Актуальні проблеми теорії права» як наука і навчальна дисципліна. Предмет «Теорії права/ Актуальні проблеми теорії права» як науки. *Розділ 2. Право у системі соціального регулювання. Багатоаспектність права як передумова плюралізму праворозуміння.* Тема 1. Право як різновид соціальних норм та інституційне утворення. Принципи права як вихідні/ керівні ідеї, засадничі положення, які відіграють особливу роль у функціонуванні правової системи, визначають напрями її розвитку. Соціальна цінність права. Функції права як напрями розкриття його соціальної цінності. Тема 2. Правове регулювання. Тема 3. Верховенство права як

цінність та основоположний правовий принцип. Принцип верховенства права в документах міжнародних організацій, актах Європейського Союзу, у практиці Європейського суду з прав людини. Верховенство права як основоположний принцип правової системи України. Принцип верховенства права та принцип верховенства закону: розмежування понять. Верховенство права у вітчизняній правничій доктрині та юридичній практиці. Тема 4. Праворозуміння як соціально-правовий феномен. Праворозуміння як наукова проблема загальнотеоретичної юриспруденції, історії права та порівняльного правознавства. Праворозуміння як категорія філософії права. *Розділ 3. Системність у праві. Система права, система законодавства, правова система як категорії загальнотеоретичної юриспруденції.* Тема 1. Система права як категорія загальнотеоретичної юриспруденції. Сучасні наукові підходи до структурування системи права та характеристики її складників. Тема 2. Система законодавства як категорія загальнотеоретичної юриспруденції. Сучасне розуміння джерел права. Тема 3. Правова система як категорії загальнотеоретичної юриспруденції. Вітчизняна правова система: проблеми, перспективи, напрями удосконалення.

Критерії оцінювання роботи студентів

Поточний контроль передбачає систематичне, регулярне оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичних умінь і навичок з тем курсу) під час проведення аудиторних занять, організації самостійної роботи, на консультаціях. Поточний контроль реалізується в різних формах: усне і письмове, фронтальне та індивідуальне опитування; рецензування відповідей; участь у дискусіях, обговореннях; написання творів-есе; підготовка презентацій тощо.

У процесі навчання поточному контролю підлягають: глибина, повнота, обґрунтованість відповіді; доповнення, запитання до тих, хто відповідає; рецензія на виступ; участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття (роботі у парах, малих групах), активність під час обговорення питань; глибина аналізу наукової та навчальної літератури; виконання письмових завдань (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати); якість самостійного опрацювання питань; систематичність роботи на заняттях.

Критеріями оцінки усних відповідей є: повнота та глибина розкриття питання; емоційність та

	<p>переконливість; використання для обґрунтування своєї думки основної та додаткової літератури; вміння логічно викладати матеріал, аналізувати, порівнювати, робити висновки, узагальнювати; культура мови. Критеріями оцінки письмових завдань є: повнота та глибина розкриття питання; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.</p>
<p>Політика курсу</p>	<p>У процесі вивчення дисципліни студент/ студентка:</p> <ul style="list-style-type: none"> - мають бути присутніми на лекційних та практичних заняттях (виняток – підтверджена поважна причина); - мають бути активними на практичних заняттях, брати активну участь в обговоренні питань плану заняття, дискусіях, інтерактивних формах роботи (у парах, малих групах); - можуть користуватися мобільним телефоном, планшетом, тощо, лише з дозволу викладача з навчальною метою (звернення до тексту НПА); - зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності, зокрема: самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилаючись на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримуватися норм законодавства про авторське право і суміжні права; надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.
<p>Інформаційне забезпечення</p>	<p>Загальна теорія права : Підручник / За заг. ред. М. І. Козюбри. К. : Ваіте, 2016. 392 с. https://www.osce.org/files/f/documents/8/f/283756.pdf</p> <p>Загальна теорія права : посіб. для підгот. до іспитів за новою програмою / за заг. ред. О. В. Петришина. Харків : Право, 2019. 172 с. http://surl.li/foawg</p> <p>Загальна теорія права: навч.-метод. посіб. / О. О. Орлова, А. М. Кучук, О. В. Мінченко. Суми, 2020. 237 с. http://surl.li/foayp</p> <p>Крижановський А. Ф. Загальна теорія права та держави : навч.-метод. посібник для здобувачів вищої освіти НУ «Одеська юридична академія». Одеса : Фенікс, 2022. 257 с. http://surl.li/foaxg</p> <p>Теорія держави та права : навч. посіб. / за заг. ред. С. Д. Гусарева, О. Д. Тихомирова. К. : НАВС, Освіта України, 2017. 320 с. http://surl.li/nhvj</p>
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p><i>Аудиторія теоретичного навчання, проектор, ноутбук, смартфон, наукова література, презентаційні матеріали</i></p>